

Regeringens skrivelse

2014/15:8

Kontroll av postförsändelser

Skr.
2014/15:8

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 6 november 2014

Stefan Löfven

Magdalena Andersson
(Finansdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogörs för hur bestämmelserna om kontroll av postförsändelser i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter (LPK) har tillämpats under 2013. Regeringen har sedan 1998 årligen redovisat hur reglerna i LPK har tillämpats. Redovisningarna visar att reglerna följs och att postförsändelser inte öppnas i onödan. Därmed anser regeringen att det är säkerställt att de enskildas integritet inte kränks i onödan. Mot denna bakgrund gör regeringen bedömningen att den årliga redovisningen till riksdagen i en särskild skrivelse kan upphöra.

Innehållsförteckning

1	Ärendet och dess beredning	3
2	Reglerna om kontroll av postförändelser	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Kontroll av postförsändelser	4
3	Tillämpning av bestämmelserna om kontroll av postförändelser	5
4	Slutsatser	5
	Utdrag ur protokoll vid regeringsammanträde den 6 november 2014	8

Den 1 juli 1998 trädde lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter, förkortad LPK, i kraft. Enligt LPK får Tullverket undersöka postförsändelser från andra EU-länder för att kontrollera om de innehåller alkohol- eller tobaksvaror. I det lagstiftningsärende som låg till grund för LPK uttalade skatteutskottet att regeringen årligen bör informera riksdagen om hur många försändelser som granskats och öppnats och med vilka resultat. Anledningen till detta angavs vara att ännu mer skapa insyn i och möjlighet till uppföljning och utvärdering av kontrollverksamheten (bet. 1997/98:SkU28 s. 44).

Regeringen har tidigare lämnat redogörelser till riksdagen för hur reglerna om kontroll av postförsändelser har tillämpats under 1998–2012 (skr. 1999/2000:19, skr. 2000/01:37, skr. 2001/02:16, skr. 2002/03:13, skr. 2003/04:6, skr. 2004/05:6, skr. 2005/06:8, skr. 2006/07:8, skr. 2007/08:30, skr. 2008/09:8, skr. 2009/10:8, skr. 2010/11:8, skr. 2011/12:8, skr. 2012/13:8 och skr. 2013/14:8). Regeringen lämnar nu en redogörelse för 2013. Redogörelsen bygger i huvudsak på uppgifter som Tullverket har lämnat i en skrivelse till regeringen daterad den 24 februari 2014 (dnr Fi2014/707).

2 Reglerna om kontroll av postförsändelser

2.1 Bakgrund

Från och med den 1 april 2010 tillämpas direktiv 2008/118/EG av den 16 december 2008 om allmänna regler för punktskatt (punktskattedirektivet). Direktivet ersatte rådets direktiv 92/12/EEG om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor (cirkulationsdirektivet). Genom punktskattedirektivet infördes ett datoriserat transport- och kontrollsystem men grunderna för beskattningssystemet kvarstod i stort sett oförändrade. Bestämmelser motsvarande de som nämns nedan fanns även i cirkulationsdirektivet.

Enligt bestämmelserna i punktskattedirektivet inträder skattskyldighet för punktskatt när den punktskattepliktiga varan släpps för konsumtion i den medlemsstat där detta sker (artikel 7). När det gäller punktskattepliktiga varor som förvärvas av en enskild person för dennes eget bruk och som transporteras av denna person från en medlemsstat till en annan, ska punktskatten endast tas ut i den medlemsstat där de punktskattepliktiga varorna förvärvas (artikel 32, vilken motsvarade artikel 8 i cirkulationsdirektivet). Punktskattepliktiga varor som redan frisläppts för konsumtion i en medlemsstat och som köps av en annan person än en godkänd upplagshavare eller registrerad mottagare som är etablerad i en annan medlemsstat och som inte bedriver ekonomisk verksamhet, och som avsänds eller transporteras direkt eller indirekt av

säljaren eller för hans räkning till en annan medlemsstat, ska vara punktskattepliktiga i destinationsmedlemsstaten (artikel 36). Bestämmelserna om distansförsäljning har tagits in i lagen (1994:1563) om tobaksskatt och i lagen (1994:1564) om alkoholskatt.

EU-domstolen har i en dom den 2 april 1998 i mål C-296/95, *Man in Black*, behandlat tolkningen av artikel 8 i cirkulationsdirektivet. Frågan har även prövats av EU-domstolen i en dom den 23 november 2006 i mål C-5/05, *Joustra*.

Bakgrunden till att Tullverket fick befogenhet att undersöka, öppna och omhänderta postförsändelser var att regeringen, under arbetet med LPK, på olika sätt fick upplysningar om att ett stort antal postförsändelser från andra EU-länder innehöll alkohol- eller tobaksvaror. Det kunde också konstateras att varorna felaktigt undgick svensk punktskatt. Reglerna om distansförsäljning och om säkerhet och representant för den skattskyldige, dvs. den utländske säljaren, följdes inte.

LPK är tillämplig vid punktskattekontroll som avser sådan hantering av skattepliktiga varor som omfattas av punktskattedirektivet. Lagen är tillämplig på kontroll avseende punktskattepliktiga varor vid vägtransporter och vid försändelser med post. I båda fallen är det Tullverket som ansvarar för kontrollverksamheten. För alla kontrollåtgärder gäller en proportionalitetsregel, dvs. åtgärden får inte vara mer omfattande eller pågå under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med åtgärden.

2.2 Kontroll av postförsändelser

Reglerna i 3 kap. LPK ger Tullverket befogenhet att undersöka om en postförsändelse innehåller alkohol- eller tobaksvaror och att öppna en sådan försändelse om det finns anledning att anta att den innehåller nämnda varor. För att skydda brevhemligheter finns bestämmelser om begränsningar i Tullverkets kontrollbefogenheter, exempelvis vem som får besluta om öppnandet.

Om mottagaren av en postförsändelse innehållande en alkoholvara saknar rätt att föra in varan enligt alkohollagen (2010:1622) ska varan tas om hand. Detsamma gäller för tobaksvaror om mottagaren är under 18 år. Avsändaren ska ges möjlighet att återutföra varan på villkor som Tullverket bestämmer. Alkohol- och tobaksvaror, som inte återsänds eller omhändertas på grund av att rätt till införsel saknas, får omhändertas om det finns anledning att anta att skattskyldighet föreligger och att skatten inte har betalats eller att säkerhet inte har ställts för skattens betalning. Om skattskyldighet inträtt för en omhändertagen vara ska Tullverket besluta om skatten.

Ett beslut om omhändertagande ska upphävas om det inte längre finns grund för att omhänderta varan, om mottagaren av varan betalat ett belopp som motsvarar skatten på varan, om ett beslut om beslag har meddelats för varan, om varan återutförts av avsändaren eller om det är oskäligt att låta omhändertagandet bestå. En vara som har omhändertagits får förverkas i vissa fall om det inte är oskäligt.

3 Tillämpning av bestämmelserna om kontroll av postförsändelser

Skr. 2014/15:8

Tullverket använder röntgenutrustning vid punktskattekontroll av postförsändelser. Genom att använda denna utrustning tillförsäkras enligt Tullverket att endast försändelser som misstänks innehålla alkohol och cigaretter öppnas.

Under 2013 öppnades sex av de postförsändelser som röntgades. Samtliga försändelser som öppnades innehöll alkoholvaror. Totalt omhändertogs 674 liter alkoholvaror, fördelat på 75 liter sprit, 156 liter vin och 443 liter starköl. Enligt Tullverket innehöll inte de öppnade försändelserna några brevhemligheter.

I samtliga av de sex ärendena som uppkom med anledning av öppnandet av postförsändelser har mottagarna debiterats 19 648 kronor i skatt och 3 954 kronor i transporttillägg.

Av nedanstående tabell framgår antal öppnade postförsändelser per år och vad som omhändertagits. Siffrorna har i vissa fall avrundats till heltal (för exakta angivelser se skrivelserna som anges i avsnitt 1). Alkohol- eller tobaksvaror har påträffats i samtliga öppnade postförsändelser utom i en postförsändelse som öppnades 2001 och i den postförsändelse som öppnades 2008.

År	Antal öppnade	Cigaretter stycken	Tobak, kg	Sprit, liter	Vin, liter	Öl, liter
1998	1 720	824 049	-	88	-	-
1999	254	41 000	13	353	250	827
2000	36	13 600	14	70	-	-
2001	8	4 800	-	12	-	-
2002	23	-	-	17	-	-
2003	41	800	-	437	12	-
2004	3	-	-	18	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-
2007	296	1 198 140	-	847	741	623
2008	1	-	-	-	-	-
2009	151	166 860	-	-	-	-
2010	15	-	-	-	261	-
2011	79	-	-	582	285	95
2012	22	-	-	334	312	396
2013	6	-	-	75	156	443

4 Slutsatser

Redan under andra halvåret 1998 minskade antalet kontrollerade postförsändelser som innehöll cigaretter kraftigt och denna minskning fortsatte under några år. Under 2007 resulterade kontrollerna i att

cigaretter och alkohol påträffades i större antal respektive volym än under något tidigare enskilt år. Tullverket, tillsammans med Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten, medverkade dock till att en av de största avsändarna fick lägga ner sin verksamhet under 2007. Detta resulterade i att postförsändelser innehållande alkohol- och tobaksvaror minskade drastiskt under 2008. Under 2009 påträffades dock åter något fler postförsändelser innehållande cigaretter, om än i mindre mängd än 2007. Under 2010 minskade antalet påträffade alkoholvaror i postförsändelser i förhållande till 2007 när sådana varor senast påträffades.

Under 2011 ökade antalet påträffade alkoholvaror vid postöppningar i jämförelse med 2010, men antalet påträffade alkoholvaror var dock inte lika många som 2007. Ökningen av antalet påträffade alkoholvaror vid postöppningar under 2011 var, enligt Tullverket, en följd av att verket under detta år ökade sina kontroller av alkohol och tobak i vissa flöden och på vissa orter. Denna ökning av kontrollerna bestod under 2012. Antalet postöppningar minskade dock markant jämfört med 2011, vilket berodde på att antalet försändelser innehållande alkoholvaror minskade. Mängden alkoholvaror som påträffades i postförsändelserna ökade dock under 2012 jämfört med föregående år eftersom postförsändelserna innehöll en större mängd alkoholvaror. Postöppningarna minskade ytterligare under 2013. Enligt Tullverket är det en följd av att postförsändelser som innehåller punktskattepliktiga varor har minskat.

Kontrollerna av postförsändelser har inte spelat ut sin roll. I stället är kontrollerna fortfarande ett viktigt instrument för att säkerställa att svensk punktskatt tas ut vid s.k. postorderförsäljning eller liknande försäljning till svenska konsumenter. Dessutom innebär den höga träffprocenten i kontrollverksamheten att knappast några försändelser hindras i onödan. Risken för att försändelser som inte innehåller alkohol- eller tobaksvaror öppnas är med andra ord mycket liten. Det är vidare inte sannolikt att det finns någon annan kontrollmetod som skulle vara lika effektiv.

Som ovan nämnts är bakgrunden till regeringens årliga redovisning till riksdagen en begäran om en sådan redovisning från skatteutskottet i samband med lagstiftningsprocessen vid införandet av LPK. I skatteutskottets betänkande framgår att utskottet var av uppfattningen att möjligheten att öppna postförsändelser medförde en inskränkning i den enskildes integritetsskydd. Utskottet anförde dock vidare att den integritetskränkning som de utökade kontrollmöjligheterna innebar stod i rimlig proportion till regeringens förslag. Utskottet slog fast att regeringen årligen borde informera riksdagen om hur många försändelser som granskats och öppnats och med vilka resultat. Anledningen till detta angavs vara att skapa insyn i och möjlighet till uppföljning och utvärdering av kontrollverksamheten (bet. 1997/98:SkU28 s. 44).

Regeringen har årligen redovisats resultatet av Tullverkets öppnande av postförsändelser enligt LPK sedan 1998. Redovisningarna visar att systemet med möjligheten att öppna postförsändelser fungerar väl och att reglerna i LPK följs. Av de senaste 15 årens redovisningar följer att träffsäkerheten är hög och att postförsändelser inte öppnas i onödan. Redovisningarna visar att systemet inte missbrukas och att de enskildas integritet inte inskränks i onödan. Mot bakgrund av detta anser regeringen att det är säkerställt att reglerna i LPK följs. Regeringen är

vidare av uppfattningen att behovet av underlag för att möjliggöra uppföljning och utvärdering av kontrollverksamheten tillgodoses genom de årliga redovisningar som Tullverket lämnar till regeringen. Regeringen gör därför bedömningen att den årliga redovisningen till riksdagen i en särskild skrivelse kan upphöra. Skr. 2014/15:8

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 6 november 2014

Närvarande: Statsministern S Löfven, ordförande, och statsråden Å Romson, M Wallström, Y Johansson, M Johansson, I Baylan, K Persson, S-E Bucht, P Hultqvist, H Hellmark Knutsson, I Lövin, M Andersson, A Ygeman, A Johansson, P Bolund, M Kaplan, M Damberg, A Bah Kuhnke, A Strandhäll, A Shekarabi, G Fridolin, G Wikström, A Hadzialic

Föredragande: statsrådet M Andersson

Regeringen beslutar skrivelse 2014/15:8 Kontroll av postförsändelser.